

Ook ten aanzien van de gewelddadigheden die door NSB'ers bedreven werden tegen leden van Nationaal Front en van de Nederlandse Unie kan ons beeld niet volledig zijn. Onze algemene indruk is dat NSB'ers en Nationaal Fronters soms, maar NSB'ers en Unieleden bepaald veelvuldig met elkaar slaags raakten, hoewel minder frequent dan in de herfst van '40. Wèl werden nog steeds regelmatig bij de bureaus van de Unie en bij de Uniewinkels de ruiten ingegooid. Medio mei '41 was dat bij het districts-bureau in Venlo al zesmaal geschied ('de zevende keer zal ook nog wel volgen').¹ In de nacht van 30 april op 1 mei was op de ruit van het districts-bureau te Roermond met rode menie geschreven: 'Hier heerst de Engelse ziekte.' 'Toen wij de verf verwijderden', aldus de bureauleider, 'hadden we genoeg belangstelling, zelfs kocht een jongen vlug twee scheermesjes om mee af te krabben.'² Maar laat ons op dinsdagavond 25 maart naar café 'Dominicain' in Maastricht gaan. Vijf leden van de Unie, onder wie de districts-schef H. Bus, zitten aan een tafeltje; vier NSB'ers komen binnen, nemen aan twee tafeltjes in de buurt plaats en voeren luidkeels het volgende gesprek:

'Ken jij Bus van de Unie?'

'Wat is dat voor een vent?'

'Waarom zit hij bij die Unie-bende?'

'Natuurlijk trekt hij daar de nodige centen van. Die ploerten van de Unie zijn zo erg als die vuile Joden. We moeten het nog beleven dat al die Unie-ploerten geweerd worden uit alle café's, net als die vuile Joden. Voor die Bus hebben we een goede deksel klaar. Het concentratiekamp is al voor hem klaar.'

Enzovoort, enzovoort.'³

Vier dagen voor die kenmerkende dialoog plaats vond, op 21 maart, was het in Nieuwenhagen bij Heerlen tot een ernstig incident gekomen. Een groep van ca. twintig Unie-colporteurs was er slaags geraakt met vijf-entwintig WA-mannen. Na afloop van het gevecht eisten de WA-mannen van twee toegesnelde marechausees dat tegen de Unie-colporteurs proces-verbaal opgemaakt zou worden. Een nieuw gevecht ontstond waarbij een NSB'er een van de marechausees zijn dienstpistool wist te ontnemen. Daarmee opende hij, toen versterkingen arriveerden, het vuur dat meteen

¹ Brief, 17 mei 1941, van het districts-bureau Venlo der Nederl. Unie aan het gewestelijk bureau (Nederl. Unie, 3 a). ² Idem, 21 mei 1941, van het districts-bureau Roermond (a.v.). ³ Rapport, 26 maart 1941, door H. Bus (a.v.).